

Яна Дубинянська

ПРОЕКТ «МІССУРІ»

Яна Дубинянська
Проект «Міссурі»

Частина перша

Пролог

Електронний годинник симетрично висвічував зеленими очима: 02–20. Тоді підморгнув лівим оком: 02–21.

За стіною дотепер ревла музика, забиваючи нечіткі, ніби сліди кросівок у багнюці, голоси. Гримнув страшений регіт; за півхвилини – 02–22 – ще раз. Але ж вони мусять колись вкластися спати, їм зранку так само на пари... 02–23.

Вона повернулася на бік, щоб не бачити годинника. Очі вже давно звикли до темряви. Андрієва сорочка із розкиданими рукавами тьмяно біліла на підлозі; з-під неї виглядав краєчок штанів, що їх стягнули, виявляється, разом із трусами: он барвиста гумка видніє за шкіряним хвостом ременя. А поруч – зім'ятий квадратний пакетик із надірваним краєчком.

Знову завовтузилася. Лежати на животі, носом в подушку, було зручно лише кілька секунд – потім захотілося дихати. Вкотре перекинулася на спину і, ледь не падаючи з ліжка, сухими безсонними очима втупилася в лису жарівку під стелею. Повз неї навскоси пробігли промені від автомобільних фар.

Музика раптово стихла, і їй вдалося полегшено зітхнути, – перш ніж незграйні дівочі голоси почали вимагати: «Ввімкни!» – і хтось негайно виконав їхнє бажання.

І захотілося плакати.

Все мало відбутися зовсім-зовсім не так. Не тут і, мабуть, не зараз. І не... вона прикусила губу, уриваючи щупальця незваної, холодної і слизької думки.

З ним. Тільки з ним.

І їй зовсім не було боляче...

Андрій сказав, що інколи так трапляється. І заснув далеко не одразу: вони довго розмовляли про кохання і про життя, й навіть про те, як після закінчення інституту – п'ять років вічності! – можна

буде одружитися... Просто він не вперше спить у гуртожитку. Йому не заважає музика за стіною і зелений годинник просто в очі...

02-30. Пів на третю.

Вона знову повернулася на бік – цього разу носом до Андрієвої спини. Яка легенько посопувала й була такою теплою. На вузькому пружинному ліжку ніс майже торкався його шкіри; від лоскоту закортіло пчихнути.

І раптом вона аж підскочила від дикого й неймовірного жаху.

Відсахнулася, ледь не втративши рівновагу. Широко розплющеними очима дивилася на цю смагляву, абсолютно чужу спину, подекуди зарослу кущиками кучерявого волосся.

Й він – не Андрій!!! – заворушився, перекотився на інший бік, мордуючи пружини, підвівся й сперся на лікоть. Коротка шия поміж горбами волохатих плечей, маленькі сонні очиці на фізіономії орангутана. Глибоке позіхання, що перейшло в криву усмішку. І товсті пальці з обкусаними нігтями, які тяглися до її гру...

05-45.

Вона прикипіла поглядом до зелених цифр, не вірячи, що прокинулася.

У світанковій сутіні Андрієва кімната була схожа на стару чорно-білу фотокартку. Темно-сіра шафа зі скошеними дверцятами, ледь світліший стіл біля вікна. Друге ліжко – голе, без матраца. Великий плакат на стіні: якийсь голівудський рейнджер-рятівник світу з шерстю на могутніх плечах... м-да. І тиша; гуртожиток нарешті здався й заснув.

Вона ще все знервовано тремтіла. Як у дитинстві після жахливого сну, було страшно поворухнутися. Маленька, перелякана, самотня дівчинка... ні.

Тепер вона не самотня.

Ковдра сповзла з неї й розділила їх з Андрієм. Холодно. Вона потягла на себе ріжок ковдри, присунулася, притислася до теплої спини, обійняла за плечі. Андрій щось пробурмотів, але не прокинувся, завовтузився й зосліпу намацав її груди.

Вона повільно прибрала його руку. Сіла скраєчку ліжка; блимаючи і мружачись, впритул розглядала його безжурне обличчя зі смужками світлих пухнастих вій і тріщинкою на губах. Його обличчя...

Це було як крижана вода, як закличний подих колодязя. Нічний жах видався їй просто невдалим жартом порівняно з...

Він був НЕ ТАКИМ. Чуже обличчя, чуже тіло. Стороння людина, з якою вона ніяк не могла... вона взагалі його не знала.

Андрій. Це – Андрій?..

– Андрі-і-і-ю!!!

Здавалося, стіни впадуть од її крику... Як завжди – уві сні.

05-50.

Симетричні зелені очі.

Рекламна пауза

*Міжнародний Інститут Інтелектуальних Стратегій
Управління та Розвитку Особистості*

Уперше!

*Оголошується набір студентів на універсальні спеціальності
Майбутнього в сферах політики, міжнародних відносин,
економіки, інформації, науки, культури та ін.*

Вступні іспити:

Математика

Економічна географія

Історія

Іноземна мова (на вибір)

Твір

Індивідуальна співбесіда

Медалісти й пільгові категорії абітурієнтів складають іспити на загальних підставах. Зарахування за контрактом строго обмежене. Студентам надається стипендія у розмірі

прожиткового мінімуму, мешканці інших міст забезпечуються гуртожитком.

МІІСУРО – інститут, доступний кожному, хто має інтелект!

Наші випускники – люди, від яких залежить Майбутнє!

Саме вони змінять світ!

ОЛЕКСАНДР, перший курс

– Гендальф, – відрекомендувався я.

Тільки не подумайте, що я толкінутий. Себто, творчість Професора, звичайно, поважаю й на іграшки ходив декілька разів, – але не фанатію, як дехто. Просто, мене всі так називають. І друзі, і в школі... звали. І взагалі, погодьтеся, «Гендальф» звучить набагато крутіше, ніж «Сашко». Й запам'ятовується одразу. Можу собі уявити, скільки тут сашків.

Усього на курс набрали двісті п'ятдесят чоловік. Я чув, перший набір трирічної давнини був сімдесят, але відтоді МІІСУРО розкрутили до непристойності. Коли поїду додому на канікули, стану мільйонером: так багато народу сперечалися зі мною на десятку, що не пройду. Все-таки вісім з половиною на місце. Й мама намагалася вплинути, вона в мене панічно боїться армії, хоча взагалі-то прогресивна.

Не те, щоб мені було соромно йти до нашого містечкового філфаку під її крильце, як вона думала. Просто, ви знаєте, тягне відчути, як воно: від тебе особисто залежить майбутнє, тобто, Майбутнє з великої літери. Та й у світі я, чесне слово, з задоволенням щось би та змінив.

Безперечно, я в курсі, що реклама – рушій торгівлі і т. д. і т. п., але єдиний спосіб дізнатися правду у будь-якому випадку один – перевірити самому. Ну, й хотілося ж довести всім, що Гендальфові не слабо.

Математику я списав геніально. Не зі шпаргалки чи бомби, а з товстелезної книжки для дванадцятого класу. Коли тітки з комісії ходили між рядами, то притискав її коліном до столу: там по периметру облявок сантиметрів десять – якраз. Звичайно, облявка могло й не бути, – якби, скажімо, посадили не в тій аудиторії, де була консультація, – але хто не ризикує... далі ви самі знаєте.

На географії проблем не було – я завжди її любив, через мапи. А от з історією стався облом: на іспитах я звик виїжджати на нестандартних трактуваннях подій і особистостей, а тут складали за тестами, суцільні дати.

Спробував списати у стриженого дівчиська, що сиділо переді мною, – закрилася, зараза. Тоді я вирішив іти ва-банк і, підгледівши на незакритому краєчку аркуша її ім'я – Аліна, чемно звернувся з проханням підказати мені певну дату. Стрижена гмикнула: мовляв, знайшов ідіотку. Але потім озирнулася через плече, ковзнула поглядом по моїх записах – й підказала, при тому знущально дала зрозуміти, що я все одно їй не конкурент. Можливо. Але завдяки тим півтора балам мені вдалося прослизнути в наступний тур; при нагоді треба подякувати.

На іноземній мові захотів вимахнутися й подався в іспанську групу, хоч англійську знаю краще. І ледь не зрізався на дієсловах – та ледь-ледь не рахується. А за останній іспит я й не хвилювався – мамина школа. Ще до від'їзду я пообіцяв їй: якщо дотягну до твору, то напишу як слід, а не як думаю; а напередодні повторив цю обіцянку по телефону. Четвірка, та й то з-за якоїсь пари ком.

Але головні приколи почалися, звичайно, на фінальній співбесіді. Тоді нас лишилося вже небагато, чоловік чотириста. Якщо врахувати, що дві третини поприходили з батьками, а дехто прихопив бабусь-дідусів-жучок, то в коридорі не було де яблуку впасти. Й покурити не вийдеш, бо можуть викликати в будь-яку хвилину. Зрештою, на момент моєї з'яви перед ясні очі комісії я вже був готовий заявити, що мене звать Гендальфом і на цій підставі я хочу керувати майбутнім, а також змінювати світ. Запросто.

Але нічого такого мене не запитували – себто, ні імені, ні високих прагнень. Їх цікавило інше: наприклад, як міцно я сплю вночі. Яку музику слухаю. Чи боюсь я височини й глибини. Кого з родичів вважаю головним авторитетом (можна подумати, у мене великий вибір!). Ще заставили зчепити пальці замком, а тоді скласти руки в позі Наполеона... Маячня якась. Я був геть спантеличений.

Але ще більше здивувався, коли наступного дня таки знайшов своє прізвище у списках. Ген-ген унизу. За номером двісті сорок сім.

* * *

– Гендальф.

– Георгій. Гера.

Хлопець, що стояв праворуч, був у джинсах, довговолосий і з сережкою в лівому вусі. Державний гімн він теж поважав не настільки, щоб не познайомитися з однокашником, – тим більше, що ми стояли в другому ряду й особливо не світилися.

– Влад, – приєднався хлопець з лівого боку, худий, в окулярах і в костюмі.

Ми потиснули одне одному руки. Страдальницька мелодія гімну відстогнала своє, й до мікрофона підійшов ректор інституту. Він уже звертався перед іспитами з промовою до всього натовпу абітури, і я приблизно уявляв, що він скаже.

– Студенти! Сьогодні перед вами відчинилися двері найдемократичнішого й водночас найелітарнішого з вузів нашої країни – МІСУРО...

Він зробив паузу, щоб до нас дійшло. І до нас дійшло.

– Прикольно звучить, – мовив пошепки Георгій. – Щось ніби японське, наче самурайське ім'я... Міісуро-сан.

– Краще б наголос на останній склад, – відгукнувся Влад. – Дивися, якщо за аналогією: НІІЧАВО, наприклад. Стругацьких читав?

– Ректор, мабуть, краще знає, – припустив я.

Але про себе вирішив, що з цим Владом буде про що поговорити. А Гера мені взагалі одразу сподобався. Коли людина приходить на урочисті збори в подертих джинсах, це вже щось.

– ...За якихось п'ятнадцять-двадцять років саме ви, наші випускники, будете вирішувати, куди рухатися державі й суспільству. Саме на вас ляже велика відповідальність за долю...

Якщо відверто, мене ще під час першої ректорської промови здивувало, що він несе таку пронафталінену маячню. У всіх теле- і радіопередачах про МІІСУРО розповідали геть інакше: захоплююче, по-сучасному. Так, що справді хотілося притягнути сюди в зубах атестат. А тоді, на абітурієнтських зборах, навіть з'явилася думка: чи я взагалі туди потрапив?

– Ти сам звідкіля, Гендальфе? – запитав Гера. Йому теж було нецікаво.

– З Маріївки, – признався я. І, як завжди, уточнив: – Це не село, це місто.

– Будеш в общазі жити?

– Ага.

– Я також. Я з Олександрівки Приріченського району. Це село.

Першим зареготав Влад – ми з Геркою вже услід за ним. Реготали ми пошепки, інтелігентно, можна сказати, – але якісь кобіти з першого ряду обернулися й зашикали. В обох були нудні фізіономії відмінниць; н-да, а на іспитах, пригадую, траплялися цікаві дівчата. Гай-гай, плоди протиприроднього відбору. Я мимоволі опустил очі: праворуч і ліворуч йшов справжнісінький паркан з різноманітних ніг, де-не-де виднілися і нічогенькі – щоправда, фрагментарно. Нічого, розберемося.

Герка і Влад дивилися на мене й продовжували реготати вже зовсім безгучно, як двоє Шкіряних Панчох.

– А я місцевий, – сказав Влад. – Столична цяцька.

Одна з відмінниць знову сердито обернулася – може, палахкотіла бажанням познайомитися зі столичною цяцькою, – але в той момент ректор поклав життєрадісну крапку в своїй промові й з усіх боків

почулися аплодисменти. Я теж кілька разів стулив долоні. Й одразу ж наш рівний стрій заворушився і в один момент перетворився на безформний натовп, де моментально зникли і Влад, і Герка.

Народ бадьоро посунув у напрямку корпусу, що своєю архітектурою нагадував футурологічні навороти фантастів з часів застою; я чув, раніше у цій будівлі містилося щось марксистсько-ленінське, отже тут був присутній вищий сенс. Хоча особисто мені подобалося. Особливо напівпрозора куля, що надимала свої боки там, де мав бути другий поверх. Якщо я правильно зрозумів, в кулі була їдальня, – але зайти всередину поки не було нагоди: хто ж годуватиме орду голодних абітурієнтів?

У вестибюлі стався невеликий розгاردіяш: всі намагалися якомога швидше знайти свої прізвища у списках груп із номерами аудиторій. Ну, до натовпу я вже звик під час вступних іспитів; але це було зовсім інше. Тоді маси народу навколо створювали щось на зразок війська, яке треба було розігнати на всі боки, – а тепер, будь ласка, навчися впізнавати кожного, запам'ятай їхні імена й проживи проміж них цілих п'ять років.

Коротше, чортівня; не знаю, може ви й не зрозумієте... Маріївка – місто. Але дуже маленьке.

* * *

Мене записали в групу номер шість. В аудиторії нас набралось чоловік двадцять – і, звичайно, жодної знайомої фізіономії. Тобто, ні Георгія, ні Влада. Ані навіть тієї стриженої дівчини, що напевне поступила, бо я вже тоді не був їй конкурентом.

Я збирався сісти у третьому ряду, щоб не надто світитися, але, роздивляючись народ, прогавив всі хороші місця й опинився біля самої кафедри. Ліворуч присусідилася пухкенька дівчина у прозорій кофтинці, нічого так. Повернулася до мене й стрільнула очима. Я

майже зовсім збадьорився – але вчасно здогадався перевірити правий фланг.

Ну-ну; там височіло щось прилизане, наскрізь напарфумлене і з шпилькою в краватці. Воно якраз готувало залп у відповідь з-за скелець моднячих окулярів. Панянка, не припиняючи маневрів, устигла дістати зошита, намалювати смішного писка на останній сторінці й підписати «пренцеса», – авторську орфографію збережено.

– Усі готові? – суворо запитав викладач.

От тобі й на, а я його й не помітив. Завжди захоплююся дурницями. А дядько був геть не дрібний, сивуватий, з щіткою вусів. Його ім'я було, як я дізнався з урочисто відкритого він'єтками конспекту Прозорої Кофтинки, «Олександр Виніомінович». Тезко, запам'ятаю. Але як вона писала твір?..

Я дістав зошита й встромив руку по лікоть до рюкзака, щоб знайти там ручку. Знайшов транспорир, маленького ножика й залізну обручку з толкінівської гри, – вже кілька місяців думав, що загубив її. Але ручки, схоже, не було, і довелося просити допомоги у правого флангу – не в Кофтинки ж.

Він подивився на мене крізь окуляри як солдат на вошу. Оце справді «столична цяцька». Тоді церемонно відповів:

– Так, будь-ласка, – й дав мені засіб до писання із золотим пером, чи що. Те, чим він користувався сам, було ще крутіше.

Не знає, що я, здебільшого, забуваю повертати всілякі дрібниці, – ні, не цуплю навмисне, дійсно забуваю. Так йому й треба.

Тим часом викладач з усіх сил провадив перекличку, і я точно пропустив би своє прізвище, якби одразу переді мною в списку не було Кофтинки – в миру Ланової Наталі. Треба було чути, яким розкішно-сексуальним голосом вона простогнала «є». Я відрапортував набагато коротше.

Стіни аудиторії були гладенькі, не прикрашені наочністю й портретами великих. І, що найголовніше, майже без вікон; лише біля стелі вишикувалися трьома рядами маленькі круглі ілюмінатори – у

стилі тих-таки футуристичних фантазій. В один з них ззовні зазирнула ворона, але зразу ж полетіла геть.

Останнім у списку було чудо в золотому пір'ї, – прізвище я не запам'ятав, лишень, що починалося воно з літери «Ц»; звали його Руслан.

– Отже, – відкарбував викладач, – я не буду виголошувати перед вами вступну промову. Я продиктую список літератури. Літератури. Яку, – він підкреслював кожне слово. – Треба. Взяти. В бібліотеці. Й. Законспектувати. Без конспекту ніхто не буде допущений до заліку. Ви мене зрозуміли?

Запанувала тиша. Наталка нервово малювала в зошиті чергову «пренцесу». Руслан вирівняв окуляри на перенісці й розраховано, з тренуваністю першого учня, кинув репліку з місця:

– Олександрє Веніаміновичу, ми ж знали, в ЯКИЙ інститут поступаємо.

Шкода, що я переконаний пацифіст. Інакше пообіцяв би собі принагідно дати йому по писку.

– Так отож. Записуйте.

* * *

Як тільки я повернувся в гуртожиток, то зрозумів, що в кімнаті «трійці» я вже не самотній, яким був ще зранку. По-перше, на решті ліжок з'явилися матраци. По друге, на одному з них згори на купі білизни хтось лишив гітару, а з-під укривала виглядав краєчок великої сумки. По-третє – біля другого, вже застеленого, стояв міцний пацан у спортивному костюмі. Моє прибуття застало його у захоплюючій справі – розклеюванні по стіні над ліжком фоток повного складу нашої футбольної збірної. Чоловік сім-вісім уже висіли, приліплені за куточки смугами скотчу.

– Вам кого? – запитав він, насмішивши мене до кольок у животі.

Але я героїчно стримався і, кусаючи губи, спромігся видушити з себе відповідь:

– Взагалі-то я тут живу.

– А-а, – спортсмен не здогадався посміхнутися у відповідь. – От мене також поселили. Жека.

– Гендальф.

Потиск руки він мав скажений – а я після занять ще начепив каблучку. Синець гарантований, то добре, що кістки цілі. Фізіономія в Жеки, як і очікувалося, не була обтяженою ознаками інтелекту. В дитячих карих очах маячило не поставлене запитання: звичайно, навряд чи цей юнак колись чув за Професора чи Середзем'я. Втім, будемо відверті, я також не знав на ім'я більшої частини Жекиних футбольних святців.

Пацан повернувся до своєї справи так і не запитавши мене ні про що. Я вже був готовий безкорисливо зайнятися його просвітництвом, коли це двері гримнули і я геть забув про існування першого сусіда.

– Герко!

– Гендальфе, і ти тут? Ну й ну!

Як виявилось, в інститут Георгій одягнув дуже навіть пристойні джинси – якщо порівнювати з тими, що кошлатилися на ньому тепер. Його хаєр у скуйовдженому стані здавався удвічі більшим, а на шиї висів кручений мотузочок, що ховався за коміром розтягнутої майки; напевне, не хрест, а якийсь там амулет.

– Ні, це ж треба таке! – не припиняв дивуватися Герка. – В одній кімнаті!!!

– Везуха, – погодився я. – Це твоя? – вказав на гітару. Хоча, чия ж іще?

– Ага.

Він гепнувся на ліжку й закинув ноги в подертих кросах на бильце. Підчепив гітару за край обечайки, виписав грифом півколо і, влаштувавши інструмент на грудях, з ходу взяв кілька акордів. Зацікавлений Жека озирнувся від своїх паперових кумирів. Лежачи

на спині, Герка пристойна збацав соло з останнього альбома «Арії», а тоді без усілякого переходу зобразив джазову імпровізацію.

Словом, надовго відбив мені охоту просити гітару для виконання блатного ля-мінору і «кроків на цвинтарі».

– Круто, – визнав я.

Герка змахнув рукою: мовляв, то всьо фігня.

– Як воно тобі? – запитав він. – Себто, перший день?

Я знизав плечима:

– Поки не знаю. Завантажили по самі помідори – списки книжок, позакласні роботи... чи як це тут називається?.. Загалом, будемо побачити. Група виявилася хріновою. Самі місцеві піжони й дівки-дурепи. А в тебе?

– Ми з Владом разом потрапили. Він класний хлопець, програміст, вже працює на одній фірмі... можуть же люди! І взагалі, народ просунутий. Міські... – він і не думав приховувати заздрість; стало навіть образливо – подивився б я на цих «міських» з гітарою в руках. Хто-хто, а Герка ніяк не був схожим на сільського хлопця. Зрештою, у кожного свої заморочки.

– А як з дівчатами? – поцікавився я якомога незалежніше.

Краєм ока помітив, що Жека демонстративно повернувся до своїх футболістів. Ще й жінконенависник; м-да, от так сусідство. Що ж, не може ж щастити одразу й у всьому.

Герка присвиснув і пробігся пальцями по грифу:

– Супер. Що не може не радувати!

Я був солідарний з ним. Правда, в Маріївці у мене лишилося Велике Кохання, але, якщо врахувати, що воно було страшенно прошене навіть до поцілунків у під'їзді, то я не вірив у наше спільне майбутнє. І взагалі, старі знайомства відбивають смак до нового життя; афоризм вийшов прикольний, я вирішив його записати. Хоча вже тоді знав, що забуду.

Та ще якраз у той момент у двері постукали.

– Привіт, хлопці, – у напіввідкриті двері зазирнув високий свіловолосий хлопчина. – Мене звать Андрієм, будьмо знайомі. Тут

на поверх вище йде вечірка з приводу початку, приєднуйтеся! Там вже є публіка з вашого курсу. О, ви й гітару маєте, супер! Ходімо!

Ми з Геркою перезирнулися, й він підскочив, наостанок бринькнувши струнами. Лише Жека, незрозумілий хлопець, буркнув, шнуруючи кросівки:

– Не можу, мені треба в бібліотеку.

Ми його не вмовляли.

* * *

– За нову хвилю «Міссурі»! – сказав Андрій. – Дзень!

Ми підняли пластикові стаканчики і всі хором ревнули «дзень». Супер, мені сподобалося. Що «Міссурі» – це законне прізвисько МІІСУРО, я допер трохи пізніше. Теж супер.

На кухні четвертого поверху зібралось чоловік двадцять, хтось притягнув стільці з кімнат, хтось сидів на столі, а дехто просто на підлозі. Андрій (без нього ніякої вечірки б не було, а навчався він на третьому курсі) розташувався на підвіконні звисивши ногу. Він обіймав дівчину з довгою чорною косою. Дуже красиву, причому геть не попсово – це відразу впадало в око. Ще вона мала якась непопсове ім'я: таке мало запам'ятатися раз і назавжди, а я чомусь одразу забув. Отакий я. Втім, вона все одно Андрієва дівчина.

Інші дівчата перед нею були ніщо. І Наталка Прозора Кофтинка так само, одягнута зараз непрозора, зате дуже обтягнуто і яскраво: кривава водолазка і отруйно-фіолетові лосини. Разом з нею були дві подружки-сусідки, але їх якось і видно не було. А на столі раптом знайшлася Аліна з екзамену, що сиділа по-турецькому, – оце так номер, я був упевнений, що вона найсправжнісінька столична цяцька. Мене вона, звичайно ж, не впізнавала, ну й добре, не дуже й хотілося.

– ...а я й кажу: елементарний піар-проект, – вона випила за Андріїв тост і продовжувала щось доводити хлопцям, які зібралися

навколо. – Але цей піар-проект працює на нас самих. Освіту тут дають, у будь-якому випадку, за рівнем не нижчу, аніж в інших столичних вузах, а на ринку праці ми з самого початку опинимося у виграшному становищі. Диплом «Міссурі» – і тебе беруть у найсоліднішу контору! Хоча я особисто не збираюся чекати на диплом. І п'ять років прожити в общазі також не...

Ні, я також можу при бажанні загрузити кого завгодно і на яку завгодно тему. В школі я тільки так і чинив з учителями, якщо не був готовий до уроку. Але отак добровільно, своїх же хлопців-однокашників... «Ринок праці»! Зануда стрижена.

Пролунав тихий, пробний звук гітари, і я обернувся. Інструмент Герки вже був у Андрієвих руках. Він покрутив кілки і почав грати звичайним боєм, усі раптом стихли й налаштувалися слухати.

Андрій усміхнувся:

– Нашу?

І стиха заспівав із Цоя.

– Я сажаю алюминиевые огурцы – а-а –
На брезентовом поле...

Багато хто підхопив приспів одразу – мабуть, старші курси; хоча хто ж не знає цієї пісні? Голос у Андрія був такий собі, але співав він дійсно здорово. Він, як це пояснити? – тримав нерв пісні, не давав нашому незграйному хору спотворити її. Його дівчина теж підспівувала. А той куплет, де про кнопки з дірками і ніхто не пам'ятає слів, вона заспівала сама – соло, так це називається. Не знаю, як ви, а я ще не чув, щоб дівчина співала так... так непопсово. Інакше й не скажеш.

Потім Андрій співав ще – з «ДДТ», з Гребенщикова, з Висоцького... Хтось підспівував, хтось слухав, хтось не дуже, хтось палив, хтось теревенив по кутках. Аліна все ще патякала про щось глобальне,

Наталка обіймалася з довгим третьокурсником біля сміттєпроводу, Герка з тихим бажанням косував на гітару, але співав захоплено, навіть азартно. Хлопці й дівчата, поступово набуваючи імен і облич, по черзі виголошували тости, й ми якомога голосніше, хто кого перекричить, репетували «дзень»... Загалом було класно. І до мене нарешті дійшло, що я не даремно поступив у цей супер-пупер МІІСУРО. Себто, раніше я не вважав, що сумніваюся, але, якщо так, то, значить... а, до біса все. Проїхали.

А потім Андрієва дівчина щось прошепотіла йому на вухо. Він зістрибнув з підвіконня, вона теж зістрибнула, поклавши долоні йому на плечі. Лише зараз я помітив, що Андрій та його дівчина вдягнуті не так, як решта. Я маю на увазі, не по-простому, як для гуртожитка, а... ну ви зрозуміли. М-да, я, здається, трохи перебрвав: важко стало підшукувати слова, це в мене перша ознака.

– Усім хай щастить! – оголосив Андрій. – Гуляйте далі без нас. Шкода, здорово тут... може, я ще повернуся.

Дівчина зиркнула на нього – швидко-швидко – але особисто мені стало зрозуміло: якщо він доведе її до дому й повернеться до нас, вона буде ревіти півночі. А може й ні, – це було б попсово, не в її стилі. Але байдуже. Я б на його місці не повертався.

– Андрій живе в общазі? – запитав я в третьокурсника Вовки, коли вони пішли.

Той знизав плечима:

– Деколи. Кімнату він тут має, інколи лишається ночувати. Взагалі то Андрюха має свою хату в місті, папахен купив. Папахен у нього... – Вовка присвиснув. Мабуть, хотів, щоб його й далі пристрасно розпитували. Але я особисто не по цим ділам, тобто, не люблю пліток. Тим паче, що до нашої розмови з усіх сил – вухалокатори! – дослухалася Аліна.

Коли Андрій з його дівчиною пішли, вечірка миттєво згасла. Себто, ніхто не розходився, й тости виголошували, й Герка, заволодівши гітарою, підбирав щось, сидячи на підвіконні, здається, з «Металіки»... Не те. Я навіть почав потроху сунути до виходу.

Раптом почувся п'янений Наталчин голос. Вона зверталася нібито до Георгія:

– Чуєш, як тебе там... Заспівай щось, га? А то сумно.

Герка помітно знітився. Прошовся усім грифом з барре, тоді злябав на двох струнах «Турецького марша», – думав, що йому заспівати. Й придумав – щоправда, не дуже в тему.

– З класиків, – він прогиркався. – Старовинна студентська пісня.

Заграв ля-мінор перебором. І заспівав тихо, повільно, поступово підвищуючи голос і при тому трохи клеючи дурня:

– Поднявший меч на наш союз

Достоин будет худшей кары,

И я за жизнь его тогда

Не дам и самой ломаной гитары...

Ніхто його не слухав. Народ помалу розходився, інколи голосно гримали двері.

– Нафталін якийсь, – невдоволено пробурчала Наталка.

...А мені сподобалося.

АЛІНА, 33 роки

Коли ранок починається з повернення додому, важко усвідомити, що це – ранок.

Заспаний охоронець з нічної зміни відімкнув сигналізацію з зовнішніх дверей і широко відчинив їх перед господинею. Покоївки ще не було, вона приходила близько сьомої. Перш за все Аліна заскочила на кухню, всипала в кавоварку кави й виставила таймер на двадцять хвилин. Потім подумала й перепрограмувала на п'ятнадцять. П'ятнадцяти вистачить з головою.

У ванній кімнаті вона скинула одяг просто на підлогу і влізла під контрастний душ. Холодно-гаряче-холодно; тілом побігли палюче-лоскітні хвилі, однак відчуття ранку все одно не було. Захотілося плюнути на все й прийняти гарячу ванну.

Зарепетувала мобілка – Аліна не відразу зрозуміла, звідкіля. Звичайно: сумка лишилася похованою під клубком одягу на підлозі. Перехилилася через край джакузі, спробувала дотягтися до неї; ага, якби ще руки були довгими на півметра... Інтелігентно вилаявшись, закрутила кран та плигнула на пружного килимка.

- Це я, – телефонував чоловік. – Де ти зараз?
- Звичайно, вдома.
- Чудово. Я зараз приїду. Треба проговорити кілька моментів.
- Давай, чекаю.

Перед тим, як одягнути теплий халат, Аліна покрутилася перед дзеркальною стіною. Останніх два тижні категорично не вдавалося викроїти часу на тренажерний зал, і безперечно, за найближчих три місяці просвітку їй не бачити. Нічого, вона поки що може собі це дозволити. Ані грама зайвої ваги, ані сантиметра целюліту. Півкругла риска на животі дає зрозуміти, де в майбутньому очікувати появу складки, – але до самої складки ще далеко. Втім, добрий комплекс масажу їй не завадить. Одразу після виборів.

Вона підсушила феном коротке волосся й нанесла на обличчя й шию тонізуючий крем. Вдягнула халат, вийшла й почала спускатися сходами; ні, все-таки не варто було свого часу наполягати, щоб кухню й ванну кімнату розташували на різних поверхах. Кава, мабуть, уже вистигла.

Звичайно, як завжди і скрізь, вона встигла вчасно: кавоварка якраз вимкнулася з тоненьким сигналом. Аліна пройшла з горнятком у хол, сіла в крісло й клацнула пультом телевізора. Сьома година: на четвертому каналі – п'ятихвилинний ранковий випуск новин, на першому – десятихвилинний з оглядом очікуваних подій за день... Чорт забирай, невже зараз тільки сьома? Вона не могла позбутися відчуття, що вже добряче за полудень.

На четвертому, схоже, були якісь технічні проблеми: замість новин другу хвилину крутили кліпи. Аліна не без задоволення переглянула запис «Бітлз», який вважали старим-престарим ще за часів її ранньої юності; шкода, що застала самий кінець. Наступний кліп за

контрастом приголомшував новизною, розмаїттям неймовірних комп'ютерних ефектів. Чесне слово, вона захотіла перемкнути канал на секунду раніше, ніж на екрані з'явилася співачка. І, чесне слово, ніколи раніше не чула цієї пісні...

– Аліно Ігорівно, залиште! – заблагала покоївка. – Це ж Звенислава!

Знадобилося кілька секунд, щоб опанувати себе й холодно мовити позад себе:

– То й що?

Вона відімкнула звук телевізора, заткнувши співачці рота. Звичайно ж, справа не в ній. Просто, якщо це дівчисько не відвикне отак, немов привид, виникати позаду, доведеться її звільнити. Ну й смаки в неї. І манери.

– Доброго ранку, Любо.

Покоївка схаменулася:

– Доброго ранку, Аліно Ігорівно! Я...

– Прибери у ванній кімнаті.

Зірка на телеекрані безгучно ворушила губами, її довжелезні накладні вії переливалися, мов крила метелика. План зблизька, видно навіть пушок на обличчі. До речі, їй уже тридцять п'ять... непогано збереглася.

Проте, новин на четвертому каналі, схоже, взагалі не буде. Аліна клацнула на перший і повернула звук:

– ...почнуть зустрічі з виборцями. Соціологічна служба «Соціум» оголосила перші результати опитування суспільної думки. Згідно з їхніми даними, найбільші шанси вийти в другий тур разом з безперечним лідером Володимиром Миколаєнко мають такі кандидати: Юрій Вієрський, Анна Гроссман, Андрій Багалій. Соціологи наголошують, що це лише стартові позиції кандидатів і найближчим часом ситуація може докорінно змінитися. І ще одне дослідження «Соціуму»: у ролі символу нації, здатного об'єднати виборців, вісімдесят два відсотки опитаних бачать популярну естрадну співачку Звени...

– Чого вимкнула? – запитав Андрій.

* * *

– Привіт.

– Привіт. П'ємо каву?

– Вже випила, – Аліна поставила порожнє горнятко на столик. – Ти чув? Анька серед лідерів.

– Заплатила, – впевнено сказав Андрій.

– «Соціуму» можна заплатити?

– Усім можна заплатити, – чоловік впав у крісло навпроти. – Хоч дорогувато, мабуть.

– Всі, кому можна, в нас уже охоплені. Але «Соціум», наскільки я знаю... – вона зробила нотатку в записнику. – Сьогодні з'ясую.

– Сьогодні... чорт забирай! – Андрій позіхнув. – Ніяк не можу прокинутися. Таке відчуття, що в нас ще вчорашній день, – він натис кнопку на журнальному столику. – Любо, зроби каву. Ти будеш ще? – Аліна кивнула. – Дві. В хол.

Його безрозмірні ноги ховалися під столом. Бездоганні складки на брюках; це ж треба, встиг перевдягтися. Схоже, він має там цілий гардероб. Вона підвела погляд: Андрієве обличчя було свіже, без натяку на кола під очима, з легкою світлою неголеністю, яку Аліна сама й придумала як недбалий компонент його іміджу. І відзнака випускника «Міссурі» на відлозі нового піджака: не забув переколоти. Це добре.

– Ти хотів щось проговорити, – нагадала вона.

– Так, – він випростався. – Ми дещо не продумали. От сьогодні жеребкування; тут одразу ж підуть запрошення на всілякі інтерв'ю-ефіри-дебати. Я ж, згідно нашої стратегії...

– ...шкодуєш, але не можеш. Завтра ж виїжджаєш у регіони, тому що конкретна робота з виборцями на місцях є для тебе важливішою,

ніж пустопорожня балаканина і т. д. і т. п. Всі запитання – до прес-секретаря.

– Саме так. Людською мовою – «запитайте мою дружину, вона краще знає», – Андрій присвиснув. – Так і виходить, хіба ні? І який я матиму вигляд, по-твоєму?

Аліна підперла кулаком підборіддя:

– Ти правий. Треба переформулювати; я подумаю. Ще що?

Увійшла покоївка з тацею. Андрій простяг руку за горнятком із життєрадісною нетерплячкою дитини, яка гарною поведінкою чесно заробила свою цукерку. Добре. Втім, чого-чого, а харизми йому завжди було не позичати. Навіть тоді, коли ніхто не займався його іміджем.

– Знаєш що, Алько, – він відпив маленький ковток, – давай хвилин п'ять просто поп'ємо каву. Без політики. Ми з тобою вже чорт зна скільки не лишалися разом...

Це справді так – із втомленою злістю подумала Аліна. Та й навіщо?

– ...й поговоримо, як чоловік з дружиною. Про друзів, про батьків... Як там твої?

– Нормально, – відгукнулася вона. – До речі, треба було б зателефонувати.

Тут розмова «про друзів і батьків» зайшла в глухий кут. Покоївка знову зробила занадто міцну каву; вирахувати з платні, інакше не зрозуміє. Скривившись, Аліна проковтнула все, ніби мікстуру, похлинулася гущею, закашлялася. Андрій пив повільно, з задоволенням. Його довгасті очі посміхалися з-за горнятка, запрошуючи поговорити ще про яких-небудь батьків чи друзів...

– Гендальф телефонував, – раптом пригадала вона.

– Хто?

– Сашко Линичук, – із зітханням пояснила Аліна; з пам'яттю Андрієві ще працювати й працювати. – З мого курсу. Пам'ятаєш, з тієї компанії, де Герка з гітарою... і Влад.

Вона страшенно намагалася, щоб паузи не було, – але та все-таки вистригнула, зяючи, ніби діра в гуртожитковому дивані. Про це зараз не треба, ні в якому випадку. Таких речей не можна згадувати в день старту передвиборчої кампанії, перед жеребкуванням і нашестям журналістів. Хоча б Андрій не...

– А-а, Гендальф. Так би й сказала. І чого йому треба?

– Грошей, напевно, – її голос пролунав полегшено, як хмаринка; пронесло. – Мене посоромився просити. А тебе він найближчих три місяці не дістане, я обіцяю.

– Ти найкращий у світі прес-секретар, – Андрій відсунув порожнє горнятко. – Так от, ще один момент. Важливий. Ти де сьогодні ночувала?

Оце так!.. Аліна мов збоку побачила свої очі – витріщені, як тарелі. Кліпнула, опанувала себе:

– А ти?

Чоловік знизав плечима:

– Це моя справа. Я за іміджем не добропорядний глава сім'ї, а нормальний мужик. Але не роконосець. Погодсья, Алю, що імідж роконосця ще нікому не допоміг вийти в другий тур. Так що зваж на це й зроби висновки. Домовилися?

Вона повільно хитнула головою. Дійсно, не варто сподіватися, що вона зуміє усе – хоча б щось! – приховати від журналістів і, як наслідок, від широкого загалу. Приватне життя публічних людей – нікому дотепер не вдалося визначити його межі, а отже, їх немає зовсім. Звикай. Стривай, але як Андрій?..

Нехай не думає, що все так просто.

– Домовилися, – вона взяла зі столика пульт і ввімкнула телевізор. Поклацала каналами; чорт забирай, не може ж бути, щоб ніде... а, ось. На восьмому крутили той самий новий кліп. – Як тобі? Подобається?

Змах величезних в'їв кольору райдуги. Крім них, на обличчі нібито жодної краплі косметики; звичайно, це лише здається. Їй уже

тридцять п'ять. І трішки хрипкий голос – п'ятнадцять років тому він був не таким...

– Так, – сказав Андрій.

Добре. Бездоганно володіє собою; а може, йому справді байдуже.

– От і зателефонуй їй, ви ж товаришували, – Аліна посміхнулася: будемо сподіватися, що не надто нервово. – Нормальний мужик...

І раптом він розреготався – дзвінко, заходячись, як хлопчисько. Відібрав пультика в дружини, додав гучності, – й голос Звенислави виповнив увесь будинок від фундаменту до даху. Легко було уявити, як десь на другому поверсі з обожнюванням завмерла в екстазі Люба. Тоді плавно зменшив гучність до нормальної й нижче, до ледь чутної. Обернувся; в очах танцювали бісики:

– А не боїшся?

Аліна зітхнула:

– Я ж тобі не одружитися з нею пропоную. Із символами нації не одружуються, але спілкування з ними підвищує рейтинг. До того ж вона – випускниця «Міссурі». А ота твоя руда – ні.

Андрій ще раз посміхнувся й вимкнув телевізор:

– Я подумаю.

* * *

Пробка, подібна до величезної гусені, витяглася проспектом і делікатно ховалася за рогом будинку далеко попереду. Водій похмуро глянув на Аліну. Вона подивилася на годинник. Зриваються дві зустрічі – і хай живе, треба лише дзенькнути й відмовитися. Тоді презентація – це вже гірше, там має бути кілька потрібних людей... але до неї ще півтори години. Авжеж, перед жеребкуванням треба буде забігти до офісу. А поки що...

Вона відчинила дверцята; слава богу, що не застрягли у другому-третьому ряду.

– Якщо зрушиться, їдьте в офіс. Я хочу прогулятися.

Аліна неквапом закрокувала проспектом, численні автомобілісти з тугою провадили поглядом її ноги під спідницею посольської довжини. Добре, що нарешті весна. Хоча навряд чи вдасться її як слід розгледіти, цю весну...

Попереду робітники ліпили на бігборд поверх якоїсь реклами Андрієве обличчя, акуратно з'єднуючи велетенські прямокутники. Усмінене блакитне око, ледь неголена щока, половина усмішки. Чіткий, виразний значок на вилозі піджака. «Андрій Багалій – відмінник першого випуску МІІСУРО. Голосуйте за Майбутнє!»

Вона примружилася, відступила на крок. Непогано. За місяць до виборів треба замовити ще кілька тисяч по країні. Серед усіх кандидатів він найбільш фотогенічний, це вже точно.

І зовсім не змінився... Схожа фотка – трохи меншого формату – тиражувалася й років дванадцять тому, коли у проміжку між закінченням інституту й початком кар'єри в батьковій компанії Андрій проти чогось протестував, щось очолював і навіть чогось таки домігся... Тобто, як іміджмейкер і прес-секретар, вона, звичайно, досконало володіла його біографією, але по-людському на надавала цьому великого значення – ні тепер, ні тоді. Тоді вона вже не була закоханою в нього.

А от п'ятнадцять років тому – все-таки була, що б там не казали; тому й не могла зважувати об'єктивно. І ні в якому разі не можна дозволити, щоб виплила нагору та стара, дивна й страшна історія з Владом... дуже недоречно згадана сьогодні. Але Андрій не помітив; значить, нічого такого й не було.

Є реальні пріоритети й завдання.

Президентом Андрій, звичайно ж не стане; тепер найголовніша і єдина мета – потрапити в другий тур. Потім – ніяких політичних інсинуацій, симпатій тим чи іншим партіям і рухам, мінімум публічної діяльності; тиха й успішна робота гендиректором компанії на благо вітчизняної економіки. П'ять років вони будуть відчувати ностальгію за його молодістю й посмішкою. Поступово переконуються, що були ідіотами, коли віддавали голоси цьому

старперу Миколаєнку, який дотягує останні, хоча й переконливі дні у владі. А на наступних виборах...

Доживемо.

Гусінь на дорозі остаточно здохла. Аліна проминула дзеркальні вітрини кількох бутіків – її власна фігура переконливо виграла порівняно з манекенами – і сповільнила кроки біля скляних дверей «Двох калорій». Є сенс щось зїсти: до буфету в офісі ще далеко, а на презентації культурного проекту в будь-якому випадку не слід очікувати солідного фуршету. Вона посміхнулася. Чоловік пропонував поснідати вдома, по-сімейному, – але особисто їй «сімейної» кави цілком вистачило. Останнім часом вони й так надто часто бачилися з Андрієм.

У «Двох калоріях» було прохолодно й по-діловому затишно. Аліна замовила сніданок № 18 і – чи не занадто для сьогоднішнього ранку?.. біс із ним, – ще одну каву. До речі, мережу цих ресторанчиків також тримала її колишня сокурсниця, котра за кілька років здорової конкуренції звела до мінімуму існування в місті інших точок швидкого харчування. Аліна посміхнулася: якось раз, ще на першому курсі, вона заскочила цю панійку за милуванням крізь скло потойбічним красивим життям «Макдональдса». Дівчинка з провінції, що любить гарно попоїсти. Як її звали? Олена? Наталка?.. забула; але в списку вона є.

Дещо змінилося з того часу. Й дещо – таки завдяки випускникам «Міссурі», в чиїх руках потихеньку концентрується Майбутнє у вигляді керівних посад в найрізноманітніших сферах.

Список прізвищ дивися у розширеній версії передвиборчої програми кандидата в Президенти Андрія Багалія. Аліна сама складала цей список, якомога виграшніше розташовуючи в ньому імена й посади. Статистика утворилася непогана; зрештою, Андрій серйозно зацікавився ідеєю зробити фішкою виборчої кампанії не своє бунтарське минуле, а саме навчання в інституті. Ліберал-соціалістка Анька Гроссман – на курс молодша за Андрія й, відповідно, старша за Аліну, – кажуть, вже встигла висміяти їхню

тактику в певних колах. Ну, і як тут втриматися од цитати про те, хто сміється останнім?

Вона сьорбнула кави. Дівчата з «Двох калорій», на відміну од Люби, вмiли її варити.

За вікном рухалися люди й стояли машини; під стовбурами дерев, ув'язнених в шестигранні камери-одиначки, видніла по-яблучному зелена трава. Нижню гілляку найближчого дерева вже хтось прикрасив склянкою, на якій видніла символіка «Двох калорій». Звичайнісінька середньостатистична весна, – якщо не зважати на уривок агітаційного плаката за Миколаєнка, що валявся під тим-таки деревом. Але й вибори – річ ординарна.

П'ятнадцять років тому студентам з «Міссурі» брехали, що саме вони змінять світ. Брехали так переконливо, що в це повірила мало не вся країна. Вона, Аліна, також могла повірити, – от тільки світ, перебачте, не змінюється. Точніше, змінюється не так швидко. Звичайні еволюційні процеси: плавне – нічого надзвичайного – зростання економіки, декілька простих наукових відкриттів, досить-таки млявий розвиток культури-мистецтва...

Ця непевна, але оптимістична стабільність забезпечує поки реальне, а не деклароване лідерство кандидата від влади Володимира Миколаєнка, який за останні роки намулив око і в уряді, і в парламенті. Ані опозиції в особі Вієрського й Гроссман, ані, тим більше, Андрієві з його значком завойовника Майбутнього, – цього монстра не звалити. Бодай у цьому сезоні. Народові більше подобається вчасно отримувати гарну платню, аніж мріяти про якийсь прорив. А народ зазвичай не помиляється.

Ну що ж, розумні люди – Аліна також – завжди знали, що й ця країна має сяке-такє майбутнє; обійдемося без великих літер. Проект «Міссурі» лише дав можливість своїм учасникам опинитися на вершині: хай поки не на найвищій, але це справа часу... Нагорі того, що існує. Нічого принципово нового не побудовано, й навряд чи він станеться, цей обіцяний прорив. Та й можливість скористалися не всі... стоп. Не треба знову про Влада.

А електорат взагалі не мусить знати про все це. Хай краще навчиться впізнавати Андрія Багалія в обличчя.

Вона глянула на годинник: до презентації лишилася ще майже година. Може в метро?

Але коли Аліна вийшла надвір, неповоротка гусінь зітхнула хмарою чадного газу, здригнулася й помаленьку почала рухатися. За дві хвилини поряд просигналив водій Аліни, на малому ході відчинивши дверцята автомобіля. Попереду пробка майже зовсім розсмокталася.

Встигаю, без будь-яких емоцій констатувала Аліна. Вона завжди й скрізь встигала.

* * *

– Пане Багалій, керівники нашого каналу запрошують вас взяти участь...

– Шановний Андрію Валерійовичу...

Андрій зупинявся, кивав, із щирим зацікавленням вислуховував усіх до кінця. І з чарівною посмішкою розводив руками:

– Дуже радий, але не можу. Завтра ж їду в регіони: повно роботи. Найближчого місяця, боюся, в столиці ви мене не впіймаєте... Якщо щось треба, звертайтеся до моєї дружини, – він на секунду легенько обіймав її за талію. – Ось, залишаю Аліну Ігорівну на господарстві...

Те, що в підтексті дійсно могло б викликати непотрібні пересуди та зіпсувати йому імідж, відкритим текстом лунало просто й полюдському, на межі жарту і серйозності. Ця елементарна ідея саянула їй уже дорогою на жеребкування; тут Аліна була собою задоволена.

Вона посміхалася. Роздавала візитівки. Й зусиллям волі стримувала верхню половину обличчя, щоб не дати бровам зійтися на перенісці.

Потім. Коли вони з Андрієм залишаться наодинці.

Жеребкування, в принципі, відбулося якнайкраще. Ефір на Першому національному телеканалі – приблизно за місяць до виборів. Радіоефір – за два тижні. Навіть офіційні дебати пройдуть доволі вдало: з Володимиром Миколаєнком Андрій зустрінеться буквально передостаннього дня кампанії, а з Анною Гроссман – на початку; заради них йому доведеться перервати поїздку, але й це тільки на користь. Стервозна баба, що відволікає чоловіка від справ, – приблизно так це зрозуміють пересічні виборці, тут уже Аліна попрацює як слід.

– ...дивно як на серйозного політика, – зустрічним поїздом просвистіло мимо. – Не здивуюся, якщо пан Багалій у своїй програмі вкаже, який дитсадочок він відвідував. Так, МІІСУРО й мені багато чого дав, я з приємністю згадую своїх педагогів, проте...

Гренадероподібна Гроссман летіла вперед, оточена мікрофонами й диктофонами у простягнутих руках захеканих журналістів: мимоволі пригадалося хрестоматійне полотно «Петро Перший». На секунду вона глянула в їхній бік і Андрій дружньо помахав колишній однокашниці; його сфотографували. Добре. Але з нею треба щось робити.

– Треба з нею щось робити, – сказала Аліна, причиняючи дверцята автомобіля.

– Для чого? – чоловік приклав руку до скла: останнє фото. – Анька розумна дівка, але в неї немає шансів. Бодай прізвище змінила б – у нашій країні...

– Вона закінчила «Міссурі».

– Не хвилюйся. Я її не дебатах...

Аліна похитала головою:

– Її не можна виставляти невдахою: підкладемо свиню під власну платформу. Але з усіма своїми ідіотськими заявами стосовно «Міссурі» ця баба може серйозно перетягнути на себе твої голоси. І тоді Вієрський... ну, ти зрозумів. Я поки не знаю, як це зробити. Треба подумати.

Автомобіль рушив. До офісу: там Андрій виголосить коротке напуття своїй команді перед від'їздом. Його водій і двоє супутників уже готові. Вона спіймала себе на тому, що подумки зітхає з полегшенням: боже милий, цілий місяць його не бачити... дурість це все. Цього місяця чоловік буде поряд, як ніколи. І, звичайно ж, ніякого особистого життя не передбачається.

Між іншим.

– Тримай, – вона вийняла з торбинки комп'ютерну роздруківку і подала йому. – Трохи змінюємо маршрут. Петрович уже знає.

Андрій пробіг поглядом написане. Здивовано глянув на неї:

– Заради чого?

У водія тихенько, аби не заважати розмові, працювало радіо. В паузу перед відповіддю прослизнув дзвінкий, ледь захриплий голос... чорт, бодай хтось у цій країні слухає щось інше?!..

Зате не доведеться називати її на ім'я. Аліна терпіти не могла це претензійне ім'ячко – ще тоді.

– Вона влаштовує турне, – пояснила спокійно. – Ніякої політики, я перевіряла. Не знаю, для чого їй це знадобилося саме зараз. Так от, отут і отут, – тицьнула пальцем в аркуш, – ви з нею ненавмисне зустрінетеся. Повечеряєте, покрутитесь на людях. Повинно скластися враження, що вона концертує на твою підтримку.

Андрієві очі сміялися:

– А якщо складеться враження, що це я під виглядом роботи в регіонах бігаю за...

– Не складеться, – відрубала Аліна. – Адже ти їй ще не телефонував?.. І дозувати треба грамотно: трішки смаженого, трішки ностальгії, а головне – якомога більше старої студентської дружби. Якщо вдасться, щоб вона дійсно агітувала за тебе...

– Не вдасться.

– Знаю. Але нехай у кожному інтерв'ю, на кожному концерті згадує, що навчалася в «Міссурі». Це вона для тебе зробить.

Андрій знизав плечима:

– Домовилися. Не нервуй так.

Машину легенько труснуло на повороті. Аліна торкнулася Андрієвого плеча, здригнулася, відсунулась. Абсолютно чужа людина. Винятково ділові стосунки. З чого він вирішив?..

– Я не...

– Ти нервуєш. Ще під час жеребкування. Ні, ти непогано трималася: думаю, це лише я помітив... Отже, що сталося?

Так – адже він ще не знає. Він!.. як вона могла забути... але нагадати не було нагоди. Аліна прикусила губу й нарешті насупилася. Машина вже наближалася до офісу; швидше, жодна людина в команді не має здогадатися. Точніше, вони завжди вважали, що так воно і є. І для них має залишатися беззаперечною аксіомою рішення, яке вона прийняла години зо дві тому.

– Зробіть голосніше, – попрохала вона водія.

Й під мажорну музику – слава богу, вже іншу, – мовила пошепки:

– Андрію, ми йдемо на перемогу. Вже зараз.

Його брови полізли вгору:

– Та невже?

Раптом Аліна розізлилася по-справжньому. Ось воно що! – для нього вся ця передвиборча кампанія була цікавою іграшкою, яка ні до чого не зобов'язувала. Нагода перевірити свою харизму на великій аудиторії, вдосконалити красномовство й похизуватися яскравим пір'ям перед дзеркалом електорату. А за компанію продегустувати «халявини» в селах і містечках, помацати регіональних красунь і навіть – свіжа ідея, яку підкинула дружина, – популярних спів...

Пробна куля, – вона, аліна, сама його так налаштувала. Ну й дурна!.. стратегічні плани слід було тримати при собі, а тепер... Спробуй переорієнтувати його на серйозну справу! Не за п'ять років – за п'ять хвилин дороги, що лишилася до офісу...

Я зустріла на презентації Цибу, – скоромовкою, крізь зуби, – і, знаєш, він дуже негарно пожартував. Він сказав...

Андрій полегшено зітхнув:

– Заспокойся. Ваш Циба ніколи не мав почуття гумору.

– ...Він сказав: зробіть нам цікаві вибори, адже це востаннє... чи щось таке.

– То й що?

Аліна стиснула кулаки. Напружила руки, груди, шию, все тіло... порохувала до трьох... скинула напруження. Спокійно, зовсім спокійно:

– Циба, як тобі відомо, також випускник «Міссурі». І він єдиний – у всякому разі, на нашому потоці, – поступив туди по великому блату. І взагалі... не думаю, що ти забув.

– Нічого я не забув. Але тим більш! Нікчема, я завжди казав. А ти...

– Він знає, Андрію. Він не став би отак просто... Він ЗНАЄ.

Водій припаркував машину і разом вимкнув і двигуна, і музику. Тиша впала на голову; Аліна поспішила відчинити дверцята, щоб впустити з вулиці весняний шум.

Андрій вийшов з іншого боку і встиг обійти навколо машини, щоб подати їй руку. Він посміхався. Світло й іскристо, ніби келих шампанського на просвіт. Як завжди.

– Ти трохи схибнула на своїй концепції, – мовив він з посмішкою. – «Міссурі», «Міссурі»... годі вже! Пам'ятай, що ти й сама його скінчила.

Вхідні двері зачинили сонце, лампи денного світла після нього здавалися тьмяними вогниками на болоті. Аліна хутко відвернулася до ліфта, натиснула на кнопку.

Так, і вона теж.

Він не міг гірше принизити її.

НАТАЛЯ, перший курс

...Як завжди, на найцікавішому місці задзеленчав будильник. Я його колись розтрощу. Прямо в Хуліти на довбешці.

Я повернулася на другий бік і натягла ковдру на голову. Але все рівно чула, як дівки підскочили й почали збиратися. Ні, я не доганяю:

сьогодні ж першою парою лекція з інформатики, дурня собача, й старші курси розповідали, що Зебра всім по-любому ставить. Але Хуліта в нас, знаєте, розумниця. Ленка – дурепа набита, але все за нею повторює. І не дають людині поспати. От і світло врубали, стерви!..

– Де мій конспект? – обурилася Хуліта. – Чуєш, Лен, вчора дала Наталці списати... і куди вона могла його запхати? Будити не хочеться...

Вона в нас добра. Якби ще не така розумна, було б зовсім непогано. А конспект я позичила хлопцям з чотиреста п'ятої, але якщо сказати, вона, мабуть, не зрозуміє. Не хоче будити – і не треба.

– Я варю макарони, еге, Юль? – озвалася писклявим голосом Ленка. – На двох. А Ланова хай сама собі потім...

– Ага, вари. Ну де ж він може бути?

– Дурні ви обидві, – сказав Русланчик. – Наталі, посунься. Які у вас в общазі вузькі ліжка... отак. Добре...

І я догнала, що знову сплю.

...Коли прокинулася, клятий Хулітин будильник показував пів на одинадцятю. По-доброму, ще б дрихнути й дрихнути, але цікавий сон закінчився, почалася якась фігня. Я потяглася й скинула ковдру. Якщо поквапитися як слід, то можна встигнути на другу пару, іспанську. А якщо не поспішати – то на третю, до Веніаміновича. Поспішиш – людей насмішиш. Спишу потім в Хуліти, вона у нас головна іспанка. А Русланчик усе одно в англійській групі.

Таким чином я піднялася без поспіху, накинула халатик – модний, тигровий, матінка недавно з Туреччини привезла, – зачесалась і щедро намастила фізію Ленчиним кремом. Він у неї від прищів, тільки геть не допомагає, – а мені якраз. Оббризкалася знову-таки Ленчиними парфумами й пішла готувати макарони.

На кухні, звичайно ж, був жахливий свинюшник. Підлога немита, раковина забита, біля сміттєпровода пляшки й усіяка гидота. За графіком чергувала чотиреста восьма: ну я вас дістану! Й плита горіла на всі чотири вічних вогні, хоча зайняті були лише дві

конфорки: на одній захлинався диким свистом чийсь чайник, а на другій смажив яєчню Линичук з чотиреста п'ятої.

– Наталко, привіт.

Я недбало кивнула. У них в чотиреста п'ятій один Женечка нічого, а так і помацати нема що. І взагалі я не по общаговським; ну, Вовчик з третього курсу не рахується. Зустрічатися треба з місцевими пацанами, а ці... Конспекти даю, по-сусідському, тим більше, що не свої, але нема чого клеїтися. Хоча халатик мій, тигреня-міні, справляє враження на всіх, це я знаю.

Линичук витріщався на мої ноги, а яєчня в нього на сковорідці вже диміла чорним димом. Ще волосся просмердиться, ну його.

– Пригоряє, – повідомила я. – Яйця твої горять, Генделю.

Прикол вийшов – супер, але цей здихляк навіть не посміхнувся. Добре, хоч сковорідку з плити зняв і тримав у руці. Я підійшла ближче й поставила на вогонь каструлю; подумала, перекинула на підвіконня чужого чайника, що шипів з останніх сил. Я теж добра – інколи.

– Гендальф, – раптом вимовив Линичук. – Ген-дальф. Слухай, Наталко, давно хотів тебе запитати: а як ти поступила в «Міссурі»? Математика... твір... як?!

Виглядав він повним ідіотом: круглі баньки й сковорідка у зігнутій руці. Питання, очевидно, йшло з самих глибин душі. І я ніжним голосом відповіла:

– Мовчки.

Могла б відповісти: не твоє собаче діло. Але, думаю, й так зрозумів. Він у нас теж розумний – Ген-дальф. Нічого собі ім'ячко.

Раптом у блоці почулося страшне тупотіння, а за дві секунди в кухню влетіла Алька з чотиреста восьмої. Я стала в бойову позицію і вже відкрила рота – чергування! – але вона проскочила повз мене, кинулася до плити й спромоглася крикнути першою:

– Де мій чайник?!

– На підвіконні, – озвався Линичук. – Наталка зняла.

– А-а. Дякую, – вона схопила чайник і намилилася назад. Ніби так і треба.

– Він в тебе увесь википів! – зарепетувала я услід. – Ви прибирати на кухні думаєте?! Дивися, який с...!!!

Алька пригальмувала на виході, обернулася. Мала на собі сірий брючний костюмчик – пацан пацаном – і стоптані общаговські капці. Одне око намалювала, інше ще не встигла. І зачіска її пацанська – помру зараз. Хоча б спереду залакувала, чи що.

– Википів? – труснула чайником: там і не булькнуло. – От чорт. Ага, Гендальфе, ти сьогодні на парах будеш? Запиши, що Веніамінович дасть на семінар, якщо я не встигну.

– А куди ти? – спитав Линичук.

Тепер він витріщався на цю сіру мишу – видивляв очі. На чергування в блоці йому, звичайно ж, було начхати. А я – в мене просто слів не лишилося, самі матюки, – й ті заклинило. Не, ну треба ж бути такою стервою! Та я її...

– О пів на дванадцяті співбесіда на одній фірмі, – Алька глянула на годинник. – Чорт!!!

Коли вона випарувалася, мене нарешті прорвало. Линичук нібито із співчуттям слухав мої мати, інколи погойдував головою в такт і задумливо дивився на свою сковорідку з горілими і вже холодними яйцями. До речі, хто продимив усю кухню?!.. і взагалі, коли чергує чотириста п'ята, то крім Женечки ніхто й не чухається!.. Коротше, я матюкала вже його особисто: більше користі буде. Та коза, мабуть, давно втекла на свою довбану співбесіду... і, скоріш за все, не спізнилася.

Він дочекався, поки я захекалася. І видав абсолютно не в тему:

– Значить, доведеться йти до інституту.

* * *

На лекції Веніаміновича з управлінських стратегій я, як завжди, пристроїлася поруч з Русланчиком. Шкода, звичайно, що він завжди сідає у першому ряду. Та ще й конспектує кожне слово.

Русланчик – сонечко. Зріст під метр дев'яносто, фігура як у Мікі Рурка, а на обличчя як Том Круз, тільки ще симпатичніше. Очі блакитні; хоч в окулярах, – але оправа стильна, супер! І костюмчик, і плащик, і взагалі вся упаковка... До речі, між нами: кажуть, Русланчик мало не рідний племінник ректора «Міссурі». Чи щось таке.

Я діставала з сумки пенал і впустила ручку. Не те, щоб навмисне – просто, коли Русланчик поруч, то все з рук падає. Він вихований, обов'язково нахилиться й подасть. А в мене спідниця-суперміні. І не якісь там колготки, а панчохи з візерунком, чорні, на поясі. Хоча й холодно вже.

– Будь ласка, – сказав він і подав мені ручку. Чемний!

– Дякую, – теж чемно відповіла я. – Слухай, ти на тому тижні був на стратегіях? – дурне питання: Русланчик з початку року, здається, жодної пари не прогуляв. – Можна в тебе конспект позичити?

Посміхнувся. Сонечко!

– Не можу, Наталко, вибач. У четвер семінар, буду готуватися.

Я посміхнулася ще сліпучіше, ніби кінозірка. Поклала руку згори на його пальці:

– Ну я ду-уже прошу! До четверга поверну десять разів. Ну Руслана-ан..

– Візьми краще у Юлі Сухої, вона того разу точно була. Ви ж у гуртожитку разом живете?

Притримав окуляри на перенісці й сів. Я трохи надулася й також впала на місце. Жлоб, як і всі мужики. Але звідкіля він – місцевий, не общаговський! – знає, що Хуліта живе зі мною? Значить, цікавиться. Або Хулітою – чого не може бути, тому ще не може бути ніколи, – або мною. Я повеселішала, розкрила конспект й намалювала згори нової сторінки троянду та сердечко.

Раптом в аудиторію увійшов викладач; причому буквально за секунду перед тим в інші двері кулею влетіла Алька. От стерва, таки встигла.

Всі встали. Підводячись, я потерлася ногою об ногу Русланчика: ніби випадково. Він, звичайно, зробив вигляд, ніби не помітив.

Помітив Веніамінович:

– Ланова, відсуньтеся од Циби на два місця, – рядами прокотилося гиготіння; ідіоти, чого іржете! – Можете сідати. Тема: «Парадигма авторитету як універсального базового елементу управлінської системи». Записали? Хто скаже, яку дефініцію авторитету давав Гленн Райт у статті...

От тепер аудиторією прошурхотів найсправжнісінський мандраж. Я посміхнулася: будете знати, як гигикати з людей!.. хоча сама, звичайно, теж впритул не бачила тієї статті зі списка. До речі, Хуліта казала, що в бібліотеці її не...

Лише Русланчик, сонечко, підняв руку, а другою гортав конспект. Той самий, який не захотів мені давати.

* * *

На перерві ми з дівками пішли в Кулю, – Хуліті, бачте, захотілося поїсти. Ленка причепилася за компанію, хоча вона в нас намагається схуднути. Я зовсім недавно в общазі налопалася од пуза, але приєдналася: Русланчик, мабуть, теж голодний. На парі довелося не звертати на нього уваги: хай не думає, що я така. А після пари впустила лінійку і навіть спасибі не сказала, коли він підняв. Ось!

В Кулі прикольно. Стіни прозорі, й видно все на вулиці, – не те що в аудиторіях, де віконця маленькі, та й ті попід самою стелею. Але видно не по-нормальному (стіни ж круглі!), а викривлено-перекошено, як у кімнаті сміху. Супер!..

Хуліта замовила собі комплексний обід, а ми з Ленкою взяли сік – я з булочкою, вона без. Влаштувалися за крайнім столиком, ліворуч

од виходу, щоб дивитися на всіх, хто заходить. Хоча я особисто сіла носом до стіни: хай не думає, що я виглядаю його навмисне. Русланчик, тобто; а дівки мені все одно скажуть, коли він з'явиться. Почався дощик, і Куля з зовнішнього боку вкрилася краплинками: машини, що під'їжджали, стали схожими на жабок в бородавках.

– Глянь, чобітки – обалдіти, – прогула над вухом Ленка.

– Фірма, – ствердила Хуліта.

Довелося вивернутися літерою зю, щоб не відстати од колективу. Да-а, таких чобітків моя матінка з Туреччини не возить. Підбір тонісінькою шпилькою, панчішки до колін, і справжня замша, – я на цьому розуміюся. Дівку, що стирчала з чобітків, роздивитися як слід не встигла: вона вже підійшла до стойки, а зі спини було видно лише чорне волосся довжиною по оце саме.

– Це Багалієва подружка, – повідомила Ленка. – Пам'ятаєш, на тій гулянці?.. Третій курс.

– Андрійчик – сонечко, – зітхнула я.

Сонечко, але зайняте. Я й не рипаюся: таке моє правило. Не, я б запросто, – але щоб потім якась коза вчепилася мені в патли? Зайвий клопіт. Та ще й коли навколо стільки незайнятих, і навіть крутіших... той же Русланчик, для прикладу. До речі, де він там?.. невже пропустила?!

Тим часом дівки на тому краю стола про щось шепотілися. Коли я всілася по-людському, Ленка реготала й одночасно кашляла, бо похлинулася соком, а Хуліта знизала плечима й видала:

– Ну й дурна.

– Ви про що? – погрозливо запитала я.

– Розслабся, Наталко, – кинула Хуліта. – Не про тебе.

– Алі-на... з на... шого блоку, – Ленка вже вся почервоніла й не могла вимовити жодного слова, лише махнула рукою мені за спину. – Оно!

Я знову розвернулася – чорт!.. Але цікаво ж. І справді побачила Альку, яка щойно увійшла до Кулі... ні, я вмираю! – мало не попід ручку з Багалієм! Вони про щось жваво розмовляли й виглядали, мов

справжня пара. До тих пір, поки Андрій не побачив у черзі до стойки свою дівку в суперових чобітках. І рвонув до неї; Альці дісталосся тільки «бувай» через плече. Я думаю!..

– Дурепа, – повторила Хуліта.

– А може, це кохання? – серйозно сказала Ленка й запила соком.

І ми майже хвилину реготали втрюх. За мокрою стіною Кулі прогуркотів будівельний кран – справжня Годзилла. А тоді Ленка сіпнула мене за рукав: з'явився Русланчик.

Я теж сіпнула за рукав – Хуліту:

– Поклич його. Попроси ту статтю... Глена-як-його-там... ну Юльчик!..

Вона подивилася на мене так, ніби робить бозна яку послугу. Дуже розумна; ну добре. Я їй це потім пригадаю, а зараз...

– Циба! Тебе можна?

Русланчик обернувся – викапаний Брюс Вілліс з Мелом Гібсоном, тільки ще кращий. Моє ти сонечко! Підійшов і чемно так сказав:

– Смачного, дівчата! Чого тобі, Юлю?

Хуліта глянула на мене й процідила виразно, щоб кожен дурень здогадався:

– Хотіла запитати, де ти взяв статтю Гленна Райта.

– Скачав з одного американського ресурсу, англомовного, – Русланчик посміхнувся й поправив окуляри. – Я б дав роздруківку, але ж ти іспанську вивчаєш.

І вже був зібрався йти – та куди там. Я розвернулася, закинула ногу на ногу й спрямувала на нього найсексуальніший у світі погляд:

– Сідай, у нас є одне вільне місце... Тут прикольно, – й пробарабанила пальцями по стіні Кулі; півночі малювала квіточки на нігтях.

Він знітився:

– Я, дівчата... Зараз куплю чого-небудь і...

– Дипломат залиш, – наказала я.

І він залишив. Куди б він подівся?..

Я навмисне не дивилася в його бік. До Кулі прилип жовтий листок, принесений вітром. Якби не дощ, то я б змилася з останньої пари. Тим більше, що на спеціалізації ми з Русланчиком у різних групах: він в політиці, а мене матуся запхала на менеджмент. Ще й доплатила тому козлові, який слідкував, щоб мені на всіх іспитах натягували трояк. За кількістю балів я б усе одно пролетіла, але матуся заздалегідь дізналася, що бали в «Міссурі» – фігня. Головне було пройти співбесіду наприкінці, а для мене це – справа техніки. В приймальній комісії ж бо сиділи самі чоловіки.

Русланчик одійшов від каси з тацею в руках і попрямував до нас; я помахала йому й одразу ж втупилася в стіну. Хай не думає.

За дві секунди він підбіг – але чомусь вже без таці. Підхопив зі стільця свого дипломата:

– Дівчатка, соррі. Там наша компанія, мене кличуть... ну, побачимося. Па-па!

І пострибав у інший край Кулі, де стояли зсунутими два столи, за якими розсілися місцеві пацани й набембані, запаковані по саме нікуди, теж усі столичні дівки.

Ленка й Хуліта стиха хихотіли. Ненавиджу!

Уб'ю гада.

* * *

Дощ скінчився. В калюжі на зупинці плавало жовте листя й клапоть газети з заголовком «Колишня дружина Сільвестра Сталлоне вим...» Те, що вона «вим...», потонуло в каламутній воді. А цікаво.

Автобус не йшов. Пиляти три зупинки пішки було в облом, тим паче самій: з дівками я полаялася. Коли Ленка мала нещасне кохання у вересні, я її втішала, – а вони?!.. Хай лише спробують тягати моє турецьке печиво!

– Привіт, Наталко. Ти в гуртожиток?

Від несподіванки я ледь не влізла підбором в калюжу. Обернулася: Влад Санін з третьої групи. Взагалі-то наш курс такий здоровецький, що всіх на обличчя я дотепер не знаю. Але цей пацан кілька разів приходив до нас в общагу, до Линичука і Герки-гітариста в чотириста п'яту. Здається, він якийсь комп'ютерник. І місцевий!..

Я посміхнулася:

– Привіт. Ага.

– Може, пройдемося? – запропонував він. – Дивись, яка гарна погода.

Дійсно – визирнуло сонечко й одразу стало дуже-дуже гарно: жовті дерева на темно-синьому небі, а серед них будівля «Міссурі» з блискучою кулею. Я взагалі-то дуже люблю осінь. Чому не пройтися?.. тим більше, що якраз підходила столична компанія з нашого курсу, посеред якої височів Русланчик в довгому світлому плащі. Хай не думає!..

Стромила Владові свою торбинку:

– Ходімо.

Пошкодувала про це вже за дві хвилини. Він летів, мов електричка на пожежу, широчезними кроками стрибаючи через калюжі й розмахуючи своєю і моєю торбами; а якщо відкриється і вся косметика повипадає?!.. Я вже мовчу за підбори. Уявляю, як воно виглядало збоку: здорова дівка на шпильках-сімках підстрибки мчить за пацаном, – до того ж дрібним, худючим і в окулярах. Смикнуло ж мене!.. А все того, що місцевий. Перебирати місцевими – так можна за п'ять років у рідне Поліське повернутися... Але ж не настільки!

Між іншим, попаякати з ним, промацати ґрунт в плані жилплощі й предків, не було ніякої можливості. Хіба кричати йому в спину: хто твій старий?.. чи є в тебе дівчина?.. Хоча дівчина у такого здохляка – навряд.

Біля дороги він пригальмував – тому що на світлофорі горів червоний сигнал. Але вже почав блимати, коли я відхекалася й поправила зачіску. До общаги лишалося ще дві з половиною

зупинки; нафіг, я так не граюся! Забираю торбу й сідаю в тролейбус навпроти «Макдональдса».

На плакаті під світлофором була намальована заокруглена літера «М» і написано «100 метрів». Давно, блін, не бігала стометрівку... на підборах.

І раптом мені стрелило.

Загорілося жовте світло, і Влад кинувся по зебрі вперед. Я вчепилася йому в лікоть – а що, цілком може бути, дівчина боїться одна переходити дорогу, – й, нахилившись до самого вуха, прокричала:

– Я хочу їсти!

Санін відреагував лише на тому боці. Зупинився; слава богу! Чіплятися за нього далі було непристойно – хай не думає. Передихнула й просюрчала ніжним і трохи винним голосом:

– Розумієш, я в Кулі не пообідала... А в общазі поки щось приготуєш...

І посміхнулася Владові так, ніби це був сам Русланчик.

До нього дійшло. Розумний!

– Може заїдемо в «Макдональдс»?

* * *

– Чого тобі?

– «Біг-Мак меню», – без вагань відповіла я. – І полуничне морозиво. І...

Його оченята за товстими скельцями окулярів поки не лізли на лоба. Нахабство – перше щастя. Та й коли ще... І я наважилася:

– ...і пиріжок з вишнями!

– Добре, – кивнув Влад. Поклав сумку на сидіння навпроти й пішов до кас.

А я зняла плащика, перекинула його через спинку стільця. Сіла за столик, підперла ліктями підборіддя. Ніби я тут вже бозна який раз.

Хоча насправді – вперше. А що, як мені матінка грошей дає тільки на проїзд; решту – продукти там, косметику, навіть туалетний папір! – натурою, щоб «не розбещувати дитину!» Взагалі-то її просто жаба душить. Матуся моя за копійчину... ну добре.

А те, що я тутешнє меню напам'ять знаю, – так воно ззовні на плакаті написане, навіть з малюнками. Ми з дівками, коли пішки з «Міссурі» пиляємо, завжди зупиняємося почитати. Й подивитися, як народ шамає, стіни прозорі, все видно...

Глянула у вікно: хоч би хтось з наших проходив повз!.. От якби Русла...

– Забув, якого ти пиріжка хотіла, – сказав Влад. – Взяв і з вишнями і з яблуками...

Я кивнула:

– Сонечко.

Він сів навпроти; з-за високого стакану кока-коли самі лише скельця виблискували. Воно, звичайно, не дуже круто сидіти в «Макдональдсі» з хирлявим очкариком. Але ж сам запросив, і два пиріжки!!! – собі Влад чомусь узяв тільки гамбургер. Значить, не такий він уже й грошовитий... але й не жаднюга, як дехто. Та й перебирати місцевими... тьху ти.

– А ти комп'ютерами займаєшся, еге ж? – почала я вивідувати з забитим ротом.

Мовчки кивнув. Чого ж ти хочеш – рот зайнятий. Я схаменулася й перед наступним запитанням все проковтнула – смакота! З цими очкариками треба й собі косити під виховану:

– Цікаво, мабуть?

– Цікаво, – він знову кивнув.

Вкусив свого гамбургера й замовк; ні, я так точно не граюся! Сам причепився на зупинці й сам же мовчить, як риба об лід. Щоправда, його очі з-за окулярів одразу втупилися мені в кофтинку, туди, де я два верхніх гудзики ніколи не застібаю, хоча вже й холоднувато. Та-ак, усе ясненько: хоче, але боїться, бідолаха. Напевне, ще хлопчик.

Спробувала картоплю з пакетика. Супер!

– Я тут розпочав одне дослідження, – заговорив раптом Влад. – Мені потрібна статистика. От ти, Наталко, – як ти поступила в «Міссурі»?

Тепер він дивився мені в очі – скоріше через те, що я їх витріщила, як ідіотка. Чи вони всі змовилися, чи що?..

Але хамити йому я не стала.

– Так, як і всі. Склала іспити, пройшла співбесіду... А що?

– І які в тебе були оцінки?

– Іспанська – п'ять, твір – чотири, – а як він, питається, зможе перевірити? – А за тести я вже не пам'ятаю. Давно то було... А для чого тобі?

Санін запхав до рота шматок гамбургера й акуратно склав у декілька разів обгортку, так, що вийшов манюній квадратик. Я тягла кока-колу через трубочку: губи при цьому складаються так сексуально, що будь-кому відіб'ють бажання запитувати про всялякі там іспити. Владичок, сонечко, почервонів і, здається, ледь не вдавився.

– Просто є одна гіпотеза, – нарешті виговорив він. – Я придумав програму для порівняльно-статистичного аналізу... Розумієш, Наталко, таке враження, що коли набирали наш курс, керувалися не... Загалом, не за рівнем інтелекту й освіти, а...

– По-твоєму, я дурна, га?!

Я виплюнула соломинку й ображено скривила губи. Зазвичай діє безвідмовно.

Влад геть засоромився; схоже, він так і думав. Ну й пофіг! Зате не якась там розумаха. Поглянула б я на того ідіота, що запросить Хуліту в «Макдональдс»!

Позбирала останні палички картоплі й узялася за морозиво. Смачніше!.. тільки полуниця трохи несправжня.

– Ні, що ти, Наталко, я... Чи ось, для прикладу, якщо глянути, як наш народ ставиться до навчання. Жовтень місяць – а на пари ходить менше половини курсу. Герки сьогодні знову не було... і Гендальфа... Ти не знаєш, він не хворий?

– Зранку був цілком здоровий, – повідомила я й злизала морозиво з ложечки гострим язичком. – І навіть збирався до інституту. Мабуть, обламався. А взагалі, старші курси кажуть, що нічого нам за пропуски не буде. А на сесії взагалі халява.

– Так отож! В інституті такого рівня, як МІІСУРО, халяви не повинно бути! Гаразд, якби ми ще платили за навчання. Але навпаки, це в нас вкладають величезні кошти – і що, віддача зовсім не потрібна? Тут щось не так, це безперечно. Я поки що почав з аналізу вступних іспитів, і якщо не вийде щось намацати в цьому напрямку, то...

Він дуже смішно сказав МІІСУРО, з наголосом на «о». А далі я й не слухала: почав патякати щось зовсім ліве й незрозуміле. Ні, я не в'їжджаю, запросити дівку в «Макдональдс» і бідну годину втикати їй про «Міссурі»?!. Це ж померти можна. Це тоді, як я йому вже двадцять хвилин бісики пускаю очима, здихляку місцевому! Та будь-який пацан...

Хоча, що ж він тут зробить, бідолашний? Всі ж на нас витріщаються, і з вулиці так само. Навіть те, що під столиком робиться, й те кожний собака бачить. До речі, склом знову затарабанив дощ – дрібненький, але під нього можна закосити од прогулянки – біганини – пішки. Зрештою, Владичок, мабуть, тому й верзе казна що, бо дуже хочеться, а тут ну ніяк не можна...

Крім того, я наїлася по саме нікуди. Виколупала з прозорої креманки останню ложку морозива й скоса глянула на пиріжки. Запаковані, так що можна взяти з собою в общагу. І хай Ленку з Хулітою жаба задавить!..

Підвелася:

– Спасибі, сонечко. Пішли. Ти ж до нас?..

На фразі «до нас» я посміхнулася і ще раз облизала губи – нібито від морозива. Владичок закивав і рипнувся подати мені плащика. Тільки в нього це не дуже виходило, поки не простягнув руки вгору й на став навшпиньки. Ну добре, це все через мої підбори.

Розчинив переді мною скляні двері, і я востаннє вдихнула смачнючий запах «Макдональдса». Хоча, хто сказав, що востаннє?

– Були б гроші, – задумливо промовила я, не дивлячись на Влада, – обідала б отут щодня...

Але він відповів зовсім не так, як я очікувала:

– Не раджу, Наталко. Одна дівчина з Америки таким чином за місяць набрала сто двадцять кіло. Тут дуже калорійна їжа.

Он як? Стало по-справжньому образливо.

Ну чому від усіх гарних речей обов'язково товстішають?!..

* * *

– У чотириста п'яту, – сказав Владичок вахтерці.

Я подумки його похвалила. Бабі Соні зовсім не обов'язково знати, куди він йде. Хоча вона, стара стервоза, все одно здогадалася; очиськами мені мало дірку в задниці не пропалила.

Він хотів підійматися сходами, але я викликала ліфт: якщо він справний, треба цим користуватися. У кабінці валялася обгортка він «Снікерса» й було страх як накурено; мабуть, тому Владичок зашугано відступив у куток, намагаючись разом з тим не притискатися до стіни з різними написами. Столична дитина. Нічого, я розумію.

Ми пройшли через блок. На кухні стирчав лише Женечка. Визирнув, привітався до Влада й дивно якимось глянув на мене; він взагалі дивний, хоча й сонечко. Біля смітєпровода все ще були розкиданя пляшки: повбиваю чотириста восьму!..

Мої двері були зачинені: йєс! Тобто, я ще в тролейбусі згадала, що дівки говорили про якусь екскурсію після пар – вони обидві на одній спеціалізації, соціологічки. Отже це надовго. Прокрутила ключа й відчинила двері: добре, що я остання йшла геть, а то напевне залишили б бардак...

– Хлопці є? – запитав Владичок позад мене.

– Ага, – відповів йому голос Женечки. – Вони там нову пісню творять. А мені треба готуватися до семінару...

Я обернулася й витріщила баньки.

Владичок, мов нічого не сталося, простягав мені сумку:

– Бувай, Наталко.

– Ти що ж, не зайдеш? – я зітхнула, заокруглила губки, ненавмисне виставила перед собою ніжку в панчосі, – все це, звичайно, ігноруючи його руку з сумкою. – Ну, Влад... Подивишся, як я живу.

І в той момент, як назло, розчинилися двері чотириста п'ятої. Напевне їм Женечка, гад, повідомив.

– Влад!!! – зарепетували водночас Герка й Линичук.

І довелося взяти сумочку.

... А всі зошити в ній були вкриті масними плямами: один пиріжок з «Макдональдса» випав зі своєї картонної коробочки з намальованими вишнями. Добре хоч не взяла конспект у Русланчика... З горя вкусила пиріжок: гидота!.. може тому, що холодний.

Перевдяглася в тигровий халатик і вийшла на блок. У чотириста восьмій було зачинено: гаразд, зачекайте, я ще вас упіймаю, стерви! З-за дверей чотириста п'ятої гриміло щось різноголосе й під гітару. Бідний Женечка. Але так йому й треба.

А Владичок ще пошкодує.

Я без ліфту піднялася на шостий поверх і постукала в шістсот одинадцятку. У Вовчика сиділо двоє хлопців, але, уздрівши мене, він їх швиденько спровадив.

– Ну що, Натахо, знову сумуєш? – запитав Вовчик, спускаючи з моїх плечей комір тигреняти й уміло розстібуючи на спині бюстгальтер.

Вовчик – сонечко. Шкода, що не місцевий.

ГЕОРГІЙ, 33 роки

Голос у слухавці був хрипкий, подертий, мов шкіра:

– Мені дуже треба поговорити з тобою... Ні, телефоном – ніяк... Приїжджай... Дуже треба, розумієш?..

В паузу втрутилася якась чужа розмова, тоді коротко писнуло: телефонували з автомата. Але ж він місяць тому мав казенну мобілку... дзвонив, хвалився. Значить, знову звільнили з роботи. Чорт забирай. Георгій зітхнув:

– Добре. Завтра спробую вирватися. Де зустрічаємось?

...– Хто це? – гукнула з кухні дружина.

– Мені, один приятель, – озвався він. Якщо Світлана дізнається – точно зробить скандал, почне забороняти їхати в місто «на п'янку до того алкоголіка». Для чого зайвий раз здійсмати галас?

Георгій вийшов із сіней на ганок. Було ще зовсім світло: зрештою, починається весна. У повітрі дзуміли хмаринки комашок, з сусідського городу чувся запах вапна й перегною. Старий в'яз посеред двору невідомо коли встиг вибухнути коричневими сережками. До речі, хлоп'ята вже набридли проханнями почепити гойдалку... а дружині він обіцяв на цих вихідних побілити дерева в саду – он, у дядька Миколи вже все побілене. Ну й добре. Виїхати в суботу рано вранці, першою електричкою, до вечора повернутися, а в неділю...

Ще диктанти четвертого класу. І контрольні перекази шостого. Отак завжди – тягнеш до останнього, до тих-таки вихідних... він стиха лайнувся. Нічого не поробиш: треба зараз сідати й перевіряти. І щось вигадати для Світлани: для чого він, власне, ні сіло ні впало, зривається в місто. Сказати, що в райцентр. Якщо бовкнути про столицю – не минути галасу...

– Дядьку Геро! – почувся писклявий голос з-за плоту. – А я ту книжку вже прочитала. Можна ще попросити?

– Цить, мала! – гаркнув на доньку дядько Микола. – Думаєш, учитель їх у себе друкує?.. ану, марш до хати! Як здоров'я, сусіде?

– Не дочекаєтесь, – усміхнувся Георгій. – Дарма ви так, дядьку Миколо. Он, моїх пацанів півсторінки прочитати не змушиш. Усе

селом гасають як божевільні, на гітарі бринькають... а що з того?

Сусід припалив, спустився з ганку, навалився величезним пузом на плота. Георгій теж вийняв дешеву цигарку, ховаючи легке роздратування. Двоє дядьків звечора по-сусідському махають язиками, – це святе, святіше, ніж бабські плітки. Від дядька Миколи тепер не відкрутишся щонайменше півгодини. Штук шість-сім зошитів... чорт забирай.

– Ти не хвилюйся, сусіде, – промовив дядько Микола. – Твої пацани дурнями не виростуть, коло такого батька... Я тут учора хвалився кумові з райцентру: мовляв, учитель з нашої школи «Місуру» закінчував, а у вас?.. а дзуськи!

Задоволено посміявся й несподівано запитав:

– Голосувати за вашого будеш, за Багалія?

Георгій знизав плечима:

– Ще не вирішив. А ти?

– А я за Володимира Палича, – солідно промовив сусід. – Володимир Палич мужик толковий... скільки років він в уряді, знає, що там і до чого. Ти вибач, звичайно, може твій Багалій теж нічого, але я вже якось...

– Не такий він і мій, – махнув рукою Георгій.

– Оце я думаю, – дядько Микола подивився на червоне небо, – морозець буде, чи можна вже полуницю садити? Ти як собі мислиш, сусіде?..

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

Яна Дубинянська

ПРОЕКТ «МІССУРІ»

